

16.01.2024

Група №24

Урок №31

Тема: Просте ускладнене речення.

Мета: поглибити знання про прості ускладнені речення, однорідні члени речення, відокремлювальні члени речення, звертання; уміння виділяти головне в темі, що вивчається; творча уява й працювати самостійно та в колективі, навички складання усного монологічного висловлення; розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні.

Обладнання: підручник, зошити, вправи, додатковий матеріал.

Тип заняття: урок формування практичних умінь і навичок .

ПЕРЕБІГ ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент

II. Оголошення теми й мети заняття

III. Актуалізація опорних знань, умінь і навичок студентів

IV. Виклад основного матеріалу. Лекція викладача.

Ускладнювальний компонент Приклад:

вставні конструкції Там, *кажуть*, з гір усю країну видно.

вставлені конструкції Годинник бив – *що з ним?* – не ту годину.

звертання *Зоре моя вечірняя*, зійди над горою.

однорідні члени речення Питай не *старого*, а *бувалоого*.

відокремлені члени речення *Не знаючи броду*, не лізь у воду.

V. Опрацювання навчального матеріалу

Вправа 1.

Перепишіть речення й виконайте завдання (розділові знаки пропущено).

1. Без коріння нічого нема на землі крім каміння (Г. Коваль). 2. Дехто

виходячи в люди перестає бути людиною (Л. Сухоруков). 3. Полювання як ви потім побачите потребує багато часу (Остап Вишня). 4. Від щастя світлу і заплакану її він носить на руках (В. Кобець). 5. Куди ж мене зовеш брунатна бджілко? (В. Стус). 6. Кожна держава складається та стверджується непорушною цілістю кордонів (П. Орлик). 7. У міфічну старовину були кентаври істоти з головою й тулубом людини та кінським крупом на струнких і безвідмовних кінських ногах (Є. Гуцало).

А. Розставте розділові знаки.

Б. Підкресліть однією рисою ускладнювальні компоненти.

Вправа 2.

Прочитайте речення. Розставте розділові знаки при вставних членах речення. Поясніть їх умови вживання.

1. Генерал спасибі ні кришечки не сердитий, узяв «прошеніє», віддав сховати. 2. Драгоман однак небагато обіцяв. 3. Ідуть мовчазно ковалі, а в хлопця руки в мозолі. Він може теж коваль? 4. А він живий дивись живе! 5. Петро Андрійович був безперечно одним з найближчих друзів її чоловіка. 6. Безмежна краса ночі скорила б здається мертво каміння. 7. Легенькими хвилями озеро набігало на греблю і очевидно підточувало її. 8. Справді сонце встало й оглядало світ палаючим оком, а на степовому горизонті немов справді зависла хмарка куряви. 9. Виходить зараз їй двадцять три роки. 10. До речі я звичайно де в чому згоден з вами.

Вправа 3.

Прочитайте речення. Розставте розділові знаки при вставлених конструкціях. Поясніть умови їх вживання.

1. За селом зелено-зелено, і по хвилях перевели червоні од сонця.

2. Антон Антонич так звали вчителя схилився над столом і щось уважно розглядав.

3. Він похапцем зібрав найпотрібніші речі, примусив Глафіру Платонівну надягти свій костюм сестри-жалібниці ось коли він став у пригоді! І постукав до спальні.

4. За вікном згори було видно шуміло, вирувало залите сонцем місто. 5. Ще недавно просто, здається, учора було стояли ми ще з нею під нашою улюбленою вишнею.

Вправа 4.

Прочитайте речення. Вставте пропущені розділові знаки при звертаннях. Поясніть їх вживання.

1. Народе мій сумний я – плід твого чрева, я прапор твій підняв над київські врата... 2. О рідне слово хто без тебе я? 3. Учїться в нього юні гранослови в незграбній брилі думки віднайти ясні і вперті лінії плити, придатної для вічної будови. 4. Скажи мені моя душе де наше поле, де чуже? 5. Зупини мене мій Творче бо вертаюся назад... 6. О друже мій попереду розлука, а зустрічі – чи трапляються вони, і наші спільні радощі і муки чи пливуть із серця глибини? 7. Понеси мене на крилах родосте моя де на пагорбах і схилах сонця течія.

VI. Рефлексія

VII. Домашнє завдання

Прочитайте речення. Поставте там, де потрібно, розділові знаки при однорідних членах речення.

1. У світі є священні імена, священні речі Честь Вітчизна Праця. 2. Все бачить співець у широкім роздолі і небо і море красу світову – і людям співає він пісню нову. 3. На віршечку стрілецької гори у долинах скрізь уже панувала тиша. 4. День вечір ніч ранок все біле все тьмяне ні темне ні видне. 5. Блакитне море небо й чарівні зелені береги затоки усе залите сяйвом південного сонця. 6. Зерно і камінь суша і вода достойні бути зображені в картині.

Прочитайте речення. Поставте розділові знаки при відокремлених членах речення.

1. Переляканий без шапки запорошений снігом мчався Василько по дорозі назустріч холодному вітрові. 2. Ніжна блакитна хвиля чиста й тепла кидала на берег тонке мереживо піни. 3. Учитель математики пропахлий чебрецем та рутою подільського села він у військових академіях не вчився. 4. І світає і смеркає і знову смеркає а москаля її сина немає немає. 5. Дикі качки крім базару водяться на лугових озерах та по очеретах і тихих-тихих плесах на річках. 6. Крім спеціальної освіти потрібне ще яскраве обдаровання. 7. На переправі стали прикордонники перевіряючи документи бійців і окремих команд, що наздоганяли фронт. 8. Я готовий кричати щосили надриваючи голос свій.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту
tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.